

AFETLERDE PSİKOSOSYAL HİZMETLERİN YÖNETİMİ

FATİH ALTUN

SETA | PERSPEKTİF

ŞUBAT 2023 · SAYI 356

- Afetlerde sosyal hizmetlerin yeri nedir?
- Afetlerde risk altındaki gruplara yönelik sosyal hizmetler nelerdir?
- Afet sonrasında afetzedelere yönelik psikososyal destek hizmetlerinin boyutları ve uygulama örnekleri nelerdir?

GİRİŞ

Son yüzyılın en büyük felaketlerinden birini yaşadığımız ve tarifi mümkün olmayan acılara şahit olduğumuz bir dönemden geçiyoruz. Tarihte eşine nadir rastlanır bir şekilde art arda medyana gelen 7,7 ve 7,6 büyüklüklerindeki iki depremin ardından Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkez olmak üzere on ilimizde büyük bir yıkım meydana gelmiştir. Bu büyük afet 109 bin kilometrekarelik bir alan ile birçok Avrupa ülkesinden daha büyük bir coğrafyayı etkilemiştir. İlk depremden kısa bir süre sonra afetin boyutunu hızlıca tespit eden Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı (AFAD) Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında depremin seviyesini uluslararası desteğe ihtiyaç olduğu anlamına gelen ve son seviye olan dördüncü seviye olarak ilan etmiştir. Depremin ilk anlarından itibaren devlet ve milletin el ele toplumun tüm kesimleriyle örnek bir dayanışma sergilediği görülmektedir.

Esasında afet yönetim anlayışı afet öncesi, afet esnası ve afet sonrasında birçok çalışmayı kapsayan bir döngü gibi işlemektedir. Bir afet meydana geldikten

sonra ise sırasıyla müdahale, iyileştirme, risk azaltma ve hazırlık aşamaları birbiriyle bağlantılı bir şekilde devam etmektedir. Afetlere yönelik müdahalelerin büyük bir bölümü afetler sonrasında gerçekleştirilmektedir. Bu müdahaleler içerisinde sosyal hizmetler önemli bir yer tutmaktadır. Afetlerde yürütülen sosyal hizmet müdahaleleri afetin ilk anlarından başlayarak afetin tüm etkileri sona erip hayat normal seyrine dönene kadar sürdürülmektedir.

AFETLERDE SOSYAL HİZMETLERİN YERİ

Depremin hemen ardından öncelikli olarak odaklandığımız arama kurtarma faaliyetleri ve tıbbi ilk yardım konularında kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) canla başla mücadele ettiklerine şahit olduk. Bugünlerde ise afetin büyüklüğünü ortaya koyarcasına kayıpların boyutu netleşmektedir. Ancak afetler yalnızca fiziki ve ekonomik kayıplara yol açmaz aynı zamanda sosyal, psikolojik ve manevi kayıplara da neden olur. Bu bağlamda afetin ilk anından itibaren başta psikososyal destek faaliyetleri olmak üzere sosyal hizmet adımları atılmaktadır.

FATİH ALTUN

Lisans eğitimini 2005-2010 arasında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde 2014'te sunduğu "Afetlere Yönelik Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmetler" başlıklı tezıyla yüksek lisans derecesini aldı. 2019'da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında "İş Yeri Sosyal Hizmet Uygulamalarının Çalışanların İş Tatminine ve Örgütsel Bağlılığına Etkisi" başlıklı tezi ile doktor unvanı aldı. 2012-2019 arasında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı. Halen Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde doçent olarak görev yapmakta ve aynı zamanda üniversitenin sosyal sorumluluk ve gönüllülük koordinatörlüğü görevini yürütmektedir. Ağırlıklı olarak sosyal politika ve sosyal hizmet alanlarında çalışmaları olan Altun'un ulusal ve uluslararası indekslerce taranan bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleleri ve kitap bölümleri bulunmaktadır.

Afetlerin sonrası yürütülen sosyal hizmet uygulamaları arama kurtarma faaliyetleri ile eş zamanlı başlayan ve yıllar sonrasını da kapsayan uzun bir süreci ifade etmektedir. Afetlerdeki sosyal hizmetler; afetten etkilenen kişilere, ailelere, gruplara ve topluma yönelik psikolojik ilk yardım uygulamalarının yanı sıra sosyal güvenlik, eğitim ve sağlık kapsamında yürütülen bütün hizmetleri tanımlamaktadır. Ayrıca sosyal yardımlar ve risk altındaki gruplara yönelik rehabilitasyon hizmetleri de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu perspektif çalışmasında afetler sonrasında sosyal hizmetlerin odağında yer alan risk altındaki gruplar ve psikososyal hizmetlerin yönetimi ele alınmaktadır.

AFETZEDELERE PSİKOSOSYAL DESTEK SAĞLANMASI

Öncelikle afetler sonrasında tıbbi ilk yardım kadar psikolojik ilk yardımın da önemli olduğu unutulmamalıdır. Psikososyal destek faaliyetleri olarak adlandırabileceğimiz bu faaliyetlerle bireyin ve toplumun güçlendirilmesi, böylece afetin yol açtığı uyumsuzlukların ve bozuklukların giderilmesi hedeflenmektedir. Özellikle zarar gören sosyal dengenin yeniden rayına oturması ve toplumda ilerleyen yıllarda ortaya çıkması muhtemel sorunların büyük ölçüde önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Afet sonrasında sürdürülen tüm hizmetlerde olduğu gibi psikososyal hizmetlerin sunumunda da koordinasyon sağlanmalıdır. Nitekim Pazarcık ve Elbistan depremlerinin sonrasında psikososyal destek hizmetlerinin TAMP kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) koordinasyonunda yürütüldüğü açıklanmıştır.¹

Bu bağlamda ASHB tarafından afetin ilk gününde depremden etkilenen on il arasında yer alan Kahramanmaraş'a 116, Adana'ya 100, Hatay'a 108, Gaziantep'e 53, Osmaniye'ye 64, Malatya'ya 62, Adıyaman'a 33, Diyarbakır'a 67, Şanlıurfa'ya 65 ve Kilis'e

28 psikososyal destek personeli sevk edilmiştir.² 18 Şubat 2023 itibarıyla psikososyal destek personeli sayısı afet bölgesinde 2 bin 710 ve bölge dışındaki illerde 3 bin 100 olmak üzere toplamda 5 bin 810'a ulaşmıştır. Afet bölgesindeki illerde 414 bin 286 afetzedeye, deprem bölgesi dışındaki illerde de 143 bin 565 afetzedeye psikososyal destek hizmeti verilmiştir.³ Sağlık Bakanlığı tarafından depremden etkilenen illerde başlatılan ruhsal ve psikososyal destek hizmetlerinde de 44 bin 200 kişiye ulaşıldığı bildirilmiştir.⁴

Afetlerin maddi zararlarının yanı sıra manevi kayıplara da yol açtığını belirtmiştik. Bu bağlamda kişilerin manevi bütünlüklerini sağlayabilmeleri için manevi danışmanlık hizmetlerinin de destekleyici bir uygulama olarak organize edilmesi önem taşımaktadır. Bu noktada Türkiye Diyanet Vakfı deprem bölgesinde 1.192 gönüllü ile depremedelere maddi ve manevi destek sağladığını açıklamıştır. Çalışmalar arasında manevi rehberlik hizmetleri de yer almaktadır.⁵

AFETLERDE SOSYAL HİZMET ALANI OLARAK RİSK ALTINDAKİ GRUPLAR

Afetler hem yeni risk grupları oluşturmakta hem de mevcut risk gruplarını daha büyük sorunlarla baş başa bırakmaktadır. Bu noktada çocuk, yaşlı ve engelli bireyler gibi savunmasız ve risk altında olan grupların öncelikli şekilde koruma ve bakım altına alınması sağlanmalıdır. Risk altındaki gruplara yönelik hizmetlerin mümkün olduğunca onları ailelerinden ve yakınlarından uzaklaştırmadan yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda ASHB resmi sosyal medya hesaplarından

2 "Depremden Etkilenen 10 İle Psikososyal Destek Personeli Sevk Edildi", T.C. ASHB, 6 Şubat 2023, <https://www.aile.gov.tr/haberler/depremden-etkilenen-10-ile-psikososyal-destek-personeli-sevk-edildi>, (Erişim tarihi: 14 Şubat 2023).

3 Derya Yanık, Twitter, 17 Şubat 2023, <https://twitter.com/deryayanikashb/status/1626640499728650250?s=20>, (Erişim tarihi: 17 Şubat 2023).

4 "Sağlık Bakanı Koca, Deprem Bölgelerindeki Sağlık Hizmetlerine İlişkin Son Durumu Paylaştı", T.C. Sağlık Bakanlığı, 18 Şubat 2023, <https://www.saglik.gov.tr/TR,94838/saglik-bakani-koca-deprem-bolgelerindeki-saglik-hizmetlerine-iliskin-son-durumu-paylasti.html>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

5 "TDV Kadın ve Gençlik Kolları 51 Bini Aşkın Gönüllüsüyle Yaraları Sarıyor", Türkiye Diyanet Vakfı, 17 Şubat 2023, <https://tdv.org/tr-TR/tdv-kadin-ve-genclik-kollari-51-bini-askin-gonullusuyle-yaralari-sariyor>, (Erişim tarihi: 17 Şubat 2023).

1 "Bakanımız Derya Yanık: 'Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Hizmetleri Bakanlığımız Koordinasyonunda Yürütülüyor'", T.C. ASHB, 14 Şubat 2023, <https://www.aile.gov.tr/haberler/bakanimiz-derya-yanik-afet-ve-acil-durumlarda-psikososyal-destek-hizmetleri-bakanligimiz-koordinasyonunda-yurutuluyor>, (Erişim tarihi: 15 Şubat 2023).

yapılan açıklamada bakanlığa bağlı kuruluşlardan “hizmet alan 533 yaşlı ile bakıma ihtiyacı olan 99 yaşlı, farklı illerdeki kuruluşlara ve 88 yaşlının ailelerinin yanına yerleştirildiği” ifade edilmiştir. Aynı açıklamada “1.133 engelli ile bakıma ihtiyacı olan 320 engelli afetzedenin farklı illerdeki bakanlık kuruluşlarına yerleştirildiği” belirtilmiştir.⁶

Diğer yandan ASHB afet bölgesinde “engellilik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının tespit ettiği vatandaşlara bakanlık hizmetlerini hızlı şekilde ulaştırmak için bir WhatsApp hattı kurulduğunu” duyurmuştur. Kurulan bu hat ile “sivil toplum kuruluşlarından veya bizzat engelli vatandaşlardan gelen gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb. 1.280 talep ilgili kurum ve kuruluşlar iş birliğinde karşılanmıştır. Bireysel çadır, konteyner, akülü araba gibi 384 talebin ise süreç içinde çözüme kavuşturulacağı” belirtilmiştir.⁷

ASHB tarafından deprem bölgesindeki tip-1 diyabet hastası çocuklara yönelik çalışmalar da başlatılmıştır. Bu kapsamda cihaz ihtiyacının belirlenmesi için devlet ve üniversite hastanelerinin çocuk endokrin bölümleriyle irtibata geçilip “ilk etapta 792 adet kola takılan sensörlü cihaza” ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda bakanlık gelebilecek talepleri de göz önüne alarak toplam 1.000 adet kola takılan sensörlü glikoz ölçüm cihazı dağıtacağını duyurmuştur.⁸

Afet sonrasında risk altındaki gruplardan biri de anne ve babasını kaybetmiş ya da kaybolmuş refakatsiz çocuklardır. Afet bölgesinde bulunan çocukların sadece yetkili kişilere teslim edilmesi gerekmektedir. Bu konuda ASHB yetkili olup ilk günden bölgeye gönderilen psikososyal müdahale ekipleri konunun takibini yapmaktadır. Bulunan çocukların kolluk

kuvvetlerine ve ASHB il müdürlüklerine derhal bildirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda ASHB’nin 17 Şubat 2023 verilerine göre “refakatçisi olmayan 1.589, tedavisi devam eden 556 çocuk bulunmaktadır. 80 çocuk tedavisinin ardından kurum bakımına alınmıştır. 953 çocuk kimlik kontrollerinden sonra ailelerine teslim edilmiştir. Kimliği tespit edilen 1.342, edilmeyen çocuk sayısı 247’dir”.⁹

Bu konuyla ilişkili olarak gündeme gelen diğer bir husus da koruyucu aile ve evlat edinme uygulamalarıdır. Türk toplumu iyi niyetli olarak refakatsiz kalan çocuklara sahip çıkma isteklerini bildirmektedir. Ancak henüz acısı çok taze olan ve büyük bir travma yaşayan bu çocukların hızlıca başka ailelerin bakımına verilmesinin riskli olduğu unutulmamalıdır. ASHB Bakanı Derya Yanık birtakım yanlış anlamaların ya da eksik bilgilendirmelerin de önüne geçebilmek için koruyucu ailelik ve evlat edinmeyle ilgili bazı bilgileri paylaştığı bir açıklama yapmıştır. Bakan Yanık açıklamasında “vatandaşların, ne kadar iyi niyetli, ne kadar büyük istekle olursa olsun koruyucu ailelik için gerekli uygunluğu ve gereken süreleri geçirmeden koruyucu ailelik taleplerini karşılamının mümkün olmadığını” belirtmiştir.

Afetler sonrasında öne çıkan konular arasında geçici barınma merkezlerinin oluşturulması da yer almaktadır. Geçici barınma hizmetleri sunulurken kadınlara ve engellilere yönelik özel ihtiyaçlar yeterli ölçüde dikkate alınmalıdır. Afetlerin ve sonrasında ortaya çıkan zorlayıcı şartların özellikle üreme sağlığına yönelik erken doğum, düşük ve kısırlık gibi problemlere yol açabileceği bilinmektedir. Bu nedenle geçici barınma ünitelerinin başta gebe kadınlar olmak üzere kadınların sağlık ve beslenme gibi özel gereksinimleri göz önüne alınarak tasarlanması gerekmektedir. Yine afet bölgelerine gönderilecek acil barınma yardımlarında (çadır, konteyner vb.) engellilerin özel gereksinimlerine göre yeterli sayıda tasarlanmış ünitelere yer verilmelidir.

9 T.C. ASHB, Twitter, 17 Şubat 2023, <https://twitter.com/tcailesosyal/status/1626606817164857352?s=20>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

6 T.C. ASHB, Twitter, 18 Şubat 2023, <https://twitter.com/tcailesosyal/status/1626964471473119233?s=20>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

7 T.C. ASHB, Twitter, 18 Şubat 2023, <https://twitter.com/tcailesosyal/status/1626936044271677440?s=20>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

8 “Deprem Bölgesindeki Tip-1 Diyabet Hastası Çocuklarımız için İlk Eapta 1000 Adet Kola Takılan Sensörlü Glikoz Ölçüm Cihazı Dağıtacağız”, T.C. ASHB, 18 Şubat 2023, <https://www.aile.gov.tr/haberler/bakanimiz-derya-yanik-deprem-bolgesindeki-tip-1-diyabet-hastasi-cocuklarimiz-icin-ilk-etapta-1000-adet-kola-takilan-sensorlu-glikoz-olcüm-cihazı-dagitacagiz>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

Bu uygulamaya örnek olarak afetin ilk gününde AFAD'ın Erzincan'daki lojistik deposundan deprem bölgelerine gönderilen yardım malzemeleri arasında on adet engelli yaşam konteyneri de yer almıştır.¹⁰ Ayrıca Eskişehir Valiliği tarafından afet bölgesine gönderilen prefabrik konutlar arasında engelliler için tuvaletlerin de yer aldığı belirtilmiştir.¹¹ Bu uygulamalar hızla tüm afet bölgesinde yayınlştırılmalıdır. Afet bölgesinde sağlık taramaları da yapılmaya başlanmıştır. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın açıklamasına göre deprem bölgesinde afetin ilk gününden 18 Şubat 2023'e kadar 6 bin 447 bebeğin dünyaya geldiği belirtilmiştir. Sağlık bakanı açıklamasında "bölgede gebe gözlem sayısının 10 bin 489, lohusa izlem sayısının 10 bin 56, bebek izlem sayısının 37 bin 586 olduğunu belirterek yeni doğan taramaları kapsamında, 10 bin 113 topuk kanı alındığını, 5 bin 152 bebeğin SMA taramasının yapıldığını ve 154 bin 212 doz aşıyla çocukluk çağı bağışıklama hizmetlerine devam edildiğini" de belirtmiştir.¹²

Öte yandan afetler sonrasında göçmenler ve yoksullar gibi sosyal dışlamaya maruz kalma ihtimali yüksek gruplar afetin etkilerini daha şiddetli hissedebilirler. Zaten yetersiz olan imkanların kaybı umutsuzluğa ve ruhsal sorunlara yol açabilir. Bu gruplar arasında madde bağımlılığı gibi sosyal sorunlar artış gösterebilir. Bu nedenle sosyal hizmetler aracılığı ile bu grupların ihtiyaç duydukları kaynaklara erişimi sağlanarak afetlerin söz konusu gruplar üzerindeki etkileri azaltılabilir.

Mevcut durumda afet bölgesinde sürdürülen hizmetlerden Türk vatandaşlarının yanı sıra geçici koruma altındaki Suriyeliler ve diğer göçmen gruplar da faydalanmaktadır. Ancak Türkçe bilmeyen ya da az bilen sığınmacılar ve göçmenler bu hizmetlere ulaşmada zorlanabilmektedir. Bu konuda yedi yıldır İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığına bağlı olarak hizmet veren

Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER) 157 numaralı telefon hattı hizmetlerine devam etmektedir. Diğer yandan bazı STK'lar da sığınmacıların ve göçmenlerin afet bölgesinde yaşadıkları sorunların çözümüne afette göçmenler için oluşturdukları destek hattı üzerinden tercüme desteği sağlamaya başlamıştır.¹³

Afet bölgesinde meydana gelen yıkım ile birlikte rutin sosyal hizmet faaliyetleri de kesintiye uğrayabilmektedir. Örneğin özel eğitim ihtiyacı olan çocuk ve yetişkinlerin eğitim aldıkları kurumlar işlevsiz hale gelmiş olabilir. Bu gibi durumların hızla tespit edilerek rutin şekilde sürdürülmesi sağlanmalıdır.

Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan kararla "özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden faydalanan bireylerin olası mağduriyetlerinin engellenmesi amacıyla, OHAL ilan edilen on ilde hizmet veren rehberlik ve araştırma merkezlerince düzenlenmiş özel eğitim değerlendirme kurulu raporlarından 'destek eğitim raporları'nın bitiş tarihi 6 Şubat 2023-1 Eylül 2023 arasında olanların geçerlilik süreleri, bir yıl süre ile uzatılmıştır. Bu uygulama ile OHAL ilan edilen illerde özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin, hastaneye veya rehberlik araştırma merkezlerine gitmeden buldukları bölgedeki özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden destek eğitim hizmeti almaya devam edeceği" belirtilmiştir.¹⁴

SONUÇ VE ÖNERİLER

Afetlerin sonrasında yapılan müdahaleler arasında sosyal hizmet uygulamaları önemli bir rol oynamaktadır. Afetler maddi yıkımlara neden olmanın yanında manevi, psikolojik ve sosyal açıdan önemli sorunlara da yol açmaktadır. Afetlerin yol açtığı yıkımlar nedeniyle birçok insan kalıcı olarak engelli hale gelebilmekte, mevcut engelli insanlar ise büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Engellilerin yanı sıra çocuklar, yaşlılar, ka-

10 "Kahramanmaraş ve Çevre İllerdeki Deprem Ardından Kurtarma Ekipleri Bölgeye Sevk Ediliyor", Anadolu Ajansı, 6 Şubat 2023.

11 "Eskişehir'den Deprem Bölgesine Prefabrik Evler Gönderiliyor", TRT Haber, 17 Şubat 2023.

12 "Sağlık Bakanı Koca, Deprem Bölgelerindeki Sağlık Hizmetlerine İlişkin Son Durumu Paylaştı", T.C. Sağlık Bakanlığı, 18 Şubat 2023, <https://www.saglik.gov.tr/TR,94838/saglik-bakani-koca-deprem-bolgelerindeki-saglik-hizmetlerine-iliskin-son-durumu-paylasti.html>, (Erişim tarihi: 18 Şubat 2023).

13 "SGDD-ASAM Deprem Bölgesinde", SGDD-ASAM, 9 Şubat 2023, <https://sgdd.org.tr/sgdd-asam-deprem-bolgesinde>, (Erişim tarihi: 14 Şubat 2023).

14 "OHAL İlan Edilen İllerde Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Rapor Süreleri Bir Yıl Uzatıldı", T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, 12 Şubat 2023, <https://www.meb.gov.tr/ohal-ilan-edilen-illerde-ozel-egitim-degerlendirme-kurulu-rapor-sureleri-bir-yil-uzatildi/haber/29031/tr>, (Erişim tarihi: 15 Şubat 2023).

dınlar ve göçmenler gibi risk altındaki gruplar afetten daha fazla etkilenmektedir.

Bu perspektif çalışmasında afetlerde sosyal hizmetlerin yönetimi özellikle risk altındaki gruplar ve psikososyal destek hizmetleri bağlamında ele alınmış, 6 Şubat 2023'te meydana gelen Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerin sonrasında ilk günlerde yürütülen sosyal hizmet uygulamalarına yer verilmiştir. Türkiye eğitim, sağlık ve sosyal hizmet alanında sahip olduğu birikim ve bu alanlardaki yetişmiş personelinin iş birliği ile hızlı bir müdahale süreci başlatmıştır. Bu bağlamda yüzyılın en büyük afetlerinden birinin ardından yürütülen sosyal hizmet uygulamalarına yönelik bazı hususların altını çizmekte fayda vardır:

- Risk gruplarına yönelik bir harita ortaya koyularak afetten etkilenenler hakkında kategorik olarak ayrıntılı raporlar hazırlanmalıdır. Bu raporlara ilaveten veri tabanları oluşturularak takip sistemi devreye sokulmalıdır.
- Engellilerin özel ihtiyaçlarına göre tasarlanmış konteyner ve tuvaletlerin yeterli sayıda ve hızla tüm afet bölgesine ulaştırılması gerekmektedir.
- Geçici koruma altındaki sığınmacılara yönelik psikososyal destek hizmetlerinin sistematik bir halde devam ettirilmesi sağlanmalıdır.

- Afetler sonrasında arama kurtarma ve ilk yardım faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından medyanın, STK'ların ve kamu kuruluşlarının bölgeye olan ilgisi zirveye çıkmaktadır. Şu anda içinde olduğumuz ve birkaç hafta daha yoğun bir şekilde sürmesini beklediğimiz bu dönemden sonra afet bölgesine olan ilgi giderek azalacaktır. Tabii ki işler bir düzene oturdukça bu ilginin azalması normaldir. Ancak sorunlarıyla baş başa kalan afetzedeler için bu durum bir hayal kırıklığına yol açmamalıdır. Bu nedenle ilk haftalardaki kadar olmasa bile hem STK'lar hem de kamu kuruluşları afetzedelere yönelik ziyaretlerini ve psikososyal destek hizmetlerini uzun bir döneme yayarak devam ettirmelidir.
- Ayrıca afetlerden afeti doğrudan yaşamasa da medya aracılığı ile şahit olan insanlar da etkilenmektedir. Tabii ki afet sonrası sosyal hizmetlerin odağında afete maruz kalmış kişiler ve yakınları bulunmaktadır. Ancak tüm toplumun afetten psikolojik olarak etkilendiği göz ardı edilmemelidir. Bu durumla yine medya aracılığı ile bilgilendirici programlar hazırlanarak mücadele edilebilir.

Bu yayındaki fikirler tamamen yazarına aittir ve SETA Vakfı'nın yayın politikasını yansıtmayabilir.

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

www.setav.org | info@setav.org | [@setavakfi](https://twitter.com/setavakfi)